T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/704
KARAR NO : 2021/709
KARAR TR : 27/12/2021

ÖZET: 6183 sayılı Kanun'un 84.maddesi uyarınca yapılan menkul mal satış ihalesinin iptali istemiyle Sosyal Güvenlik Kurumunakarşı açılan davanın 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesi gereği ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : S.T.GMBH
Vekili : Av. E.E.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu
Vekili : Av. A.E.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili; davalı Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından müvekkili hakkında iddia edilen alacak nedeniyle 6183 sayılı Kanun uyarınca başlatılan icra takibi sonucu, müvekkiline ait 114 adet menkulün 01/08/2019 tarihinde yapılan ihale ile 710.000 TL bedelle satıldığını, ihalenin kanuna ve usule aykırı bulunduğunu, bu cümleden olarak; satış ilanının ve kıymet takdiri raporunun müvekkiline ve diğer tüm ilgililere tebliğ edilmediğini, satış ilanının tirajı 50.000'in üzerinde gazetede ilan edilmediğini, menkullerin vasıfları ve değerlerinin satış ilanında ve satış şartnamesinde uygun bir şekilde gösterilmediğini, kıymet takdiri işleminin hukuka aykırı olarak yapıldığını, divanhaneye satış ilanının kanunen asılması zorunlu olan günde asılmadığını, satış ilanında haczedilmeyen menkullerin ihaleye çıkarıldığını, satış ilanının belediyede usulüne uygun ve süresi içerisinde ilan edilmediğini, ihalenin ilanda tebliğ edilen saatler içerisinde yapılmamış olduğunu ileri sürerek ihalenin feshi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Bursa 10. İcra Hukuk Mahkemesi E.2020/33, K.2020/261 sayılı dosyada 13/07/2020 tarihinde,** *"şikâyetin yargı yolu nedeni ile reddine"* karar vermiş, karara karşı yapılan istinaf kanun yolu başvurusu, Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesince 20/01/2021 tarihinde reddedilmiş, temyiz başvurusu üzerine karar Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 01/04/2021 tarihli ve E.2021/2326, K.2021/3896 sayılı ilamıyla onanarak kesinleşmiştir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

> *"İcra mahkemesinin 6183 sayılı Kanun'dan kaynaklanan görevinin, sadece taşınmaz mallara ilişkin ihalenin feshine yönelik olduğu ve taşınır mallar hakkındaki ihalenin feshi şikayetlerini kapsamadığı, kanundaki istisna dışında, ayrı bir idari işlem niteliğinde olan, 6183 sayılı Kanun uyarınca yapılan takibe ilişkin menkul malların haczen satışı ile ilgili uyuşmazlıkların adli yargı yerince çözümleneceğine ilişkin bir hükme kanunda yer verilmediği, bu durumda gerek Anayasanın, kanunların başka mercilere bırakmadığı idari karar ve işlemlerin idari yargı yerince çözümleneceğine ilişkin hükmün, gerekse 6183 sayılı Kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıkları çözümlemekle vergi mahkemelerini görevli kılan 2576 sayılı Kanunun 6/b maddesi uyarınca, dava konusu satışla ilgili uyuşmazlığı çözümlemekle vergi mahkemeleri görevli bulunduğu... "*

3. Davacı vekili bu kez benzer taleple idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Bursa 4. İdare Mahkemesi, 09/09/2021 tarihli ve E.2021/718sayılı kararına** istinaden, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için 21/10/2021 tarihli ve E.2021/718 sayılı üst yazı ile Uyuşmazlık Mahkemesine başvurmuştur. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

> *"...5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 88'inci maddesinin 19' uncu fıkrasında "Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesinin yetkili olduğu... " kurala bağlanmıştır.*
>
> *6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 77'inci vd. maddelerinde "Menkul malların haczi ve satışına ilişkin düzenlemeler yapılmış; 99'uncu maddesinde ise "Satış komisyonu tarafından gayrimenkul kendisine ihale edilen alıcı o gayrimenkulün mülkiyetini iktisap etmiş olur. İhalenin feshi gayrimenkulün bulunduğu yerin icra tetkik merciinden şikâyet yoluyla*

istenebilir..." hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirket hakkında Sosyal Güvenlik Kurumu'na olan borçlarından dolayı Bursa Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Osmangazi Sosyal Güvenlik Merkezi Müdürlüğü'nün 2019/16832 sayılı dosyası kapsamında yürütülen icra takibi sonucunda haczedilen 114 adet menkulün 1.8.2019 tarihinde yapılan ihalesinin feshi istemiyle açılan davada Bursa 10. İcra Hukuk Mahkemesi'nin 13.7.2020 tarih ve E:2020/33 K:2020/261 sayılı kararıyla "şikayetin yargı yolu nedeniyle reddine" karar verildiği, işbu kararın kesinleşmesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

6183 sayılı Kanun'da artırma yoluyla satış, bir paraya çevirme yöntemi olarak öngörülmüştür. Bu yöntemin bütün hükümleri; satım akdinin bir türü olarak Borçlar Kanunu'nda düzenlenmiştir. Artırmaya çıkarılan malın taliplerden en yüksek pey sürene ihale edilmesiyle tamamlanan muamelenin, kamu alacağının tahsili için Sosyal Güvenlik Kurumunca yapılması, satışa, idari işlem niteliği kazandırmayan; sadece cebri icra yoluyla malikin mülkiyet hakkının, ihale yapılan kimseye intikalini sağlayan bir işlemdir. İhalenin yapılmasından sonra feshi istenerek açılan davanın gerçek muhatabı da ihale olunandır. Zira fesih, kazandığı mülkiyet hakkının ortadan kaldırılması sonucunu doğuracaktır. Bu yüzden ihalenin feshi veya hükümsüzlüğü istenerek açılan davalarda husumetin, ihale makamı ile birlikte ihale olunana yönetilmesi gerekmektedir. İdari yargılama usulünde ise böyle bir taraf teşekkülüne olanak yoktur.

Diğer taraftan, ihalenin feshi ya da hükümsüzlüğüne karar verilse de bu kararın verilmesine değin ihaleye konu mal üzerinde ihale olunanla üçüncü kişiler arasında yapılan işlemlerden edinilen haklar da saklıdır. İdari yargı düzeni, böyle bir koruma sağlayacak hüküm verememektedir.

İhalenin feshinin istenebileceği durumlar, bu iddiacı ileri sürebilecek olanlar ve ihalenin feshi veya iptaline bağlanacak hukuksal sonuçlar değerlendirildiğinde bu davaların; cebri artırmanın 6183 sayılı Kanun'a dayanılarak yapılması nedeniyle ve sözü edilen Yasada menkul malları konu edinen ihalenin feshine ilişkin davaların hangi yargı yerinde görüleceğinin düzenlenmemiş olmasına dayanılarak, idari yargı yerinde çözümleneceği kabul edilemez. Bu halde, davanın bir idari dava olarak incelenmesine de olanak bulunmamaktadır.

Yargı sistemimizde adli yargı yerleri genel görevli; idari yargı yerleri ise özel görevli yargı yerleri olarak düzenlenmiştir. İdari davaların görüm ve çözümüyle görevlendirilen özel görevli idari yargı yerlerinin, salt 6183 sayılı Yasada menkul mal ihalesinin feshi davalarının adli yargı yerlerinde görülmesini içeren bir düzenleme yapılmamasına dayanarak görevli saymaya imkân yoktur. Kanun koyucunun görevli yargı yerini göstermediği durumlarda özel görevli yargı yerinin görevli sayılması için özel görevinin gerektirdiği bütün ölçütlerin varlığı gerekir. Taşınmaz ihalesinin feshine ilişkin davaların adli yargı yerinde görülmesini düzenleyen kanun koyucunun, menkul artırması yönünden suskunluğuna bakılarak bu davaların, idari yargıda görüleceği yönünde sonuç çıkarılması, yorum yoluyla görevli yargı yeri belirlenmesi anlamı taşımaktadır.

Bu durumda, gayrimenkullerin ihalesinin feshine ilişkin görevli mahkemenin münhasıran belirlediği, bu düzenlemenin menkullerin ihalesinin feshine ilişkin de ortak hüküm niteliğinde olduğu da dikkate alındığında, işbu davanın görüm ve çözümünde adlî yargının görevli olduğu sonucuna ulaşılmıştır... "

III. İLGİLİ HUKUK

5. 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun'un 5. maddesi şöyledir:

"İdare mahkemeleri, vergi mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derecede Danıştay'da çözümlenecek olanlar dışındaki:

a) İptal davalarını

b) Tam yargı davalarını

c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklardan hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davaları

d) Diğer kanunlarla verilen işleri

Çözümler. "

6. Aynı Kanun'un 6.maddesi ise şöyledir:

"Vergi mahkemeleri:

a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları

b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları

c) Diğer kanunlarla verilen işleri

Çözümler. "

7. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 88. maddesinin 19. fıkrasında *"Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesinin yetkili olduğu..."* düzenlenmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

8. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/12/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

9. Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

10. Dava, Davalı Sosyal Güvenlik Kurumunca 6183 sayılı Kanun'un 84. maddesi uyarınca yapılan menkul mal satış ihalesinin iptali istemiyle açılmıştır.

11. Dosya kapsamından, davalı Sosyal Güvenlik Kurumunun davacı şirketten olan alacağı nedeniyle 6183 sayılı Kanun uyarınca başlattığı icra takibi sonucu, yine aynı Kanun'un 84. maddesine göre haczedilen 114 adet menkulün 01/08/2019 tarihinde yapılan satış ihalesinin kanuna ve usule aykırı bulunduğu iddiası ve ihalenin feshi talebiyle görev uyuşmazlığına konu davaların açıldığı anlaşılmaktadır.

12. Her ne kadar 6183 sayılı Kanun'da menkul satış ihalesine ilişkin görevli mahkeme belirtilmemiş ise de, yukarıda yer verilen 5510 sayılı Kanun'un 88/19. maddesindeki *"Sosyal Güvenlik Kurumunun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesinin"* yetkili olduğuna dair açık düzenleme karşısında dava konusu ihale ile ilgili uyuşmazlığı çözümlemekle adli yargı yeri görevli bulunmaktadır.

13. Belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bursa 4. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Bursa 10. İcra Hukuk Mahkemesinin 13/07/2020 tarihli ve E.2020/33, K.2020/261 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Bursa 4. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Bursa 10. İcra Hukuk Mahkemesinin 13/07/2020 tarihli ve E.2020/33, K.2020/261 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

27/12/2021 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Celal Mümtaz AKINCI	Birol SONER	Nilgün TAŞ	Doğan AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir TUNÇ	Nurdane TOPUZ	Ahmet ARSLAN